

Sygn. akt VIII U 1213/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2013 r. w Gdańsku

sprawy E. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania E. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 24 kwietnia 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje E. G. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od daty złożenia wniosku.

/na oryginale właściwy podpis/

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił wnioskodawcy E. G. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca E. G. domagał się uwzględnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej od 28 października 1972 r. do 31 marca 1973 r. oraz okresu zatrudnienia od 02 września 1969r. do 15 lipca 1972 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego na stanowisku monter konstrukcji żelbetowych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, iż wbrew twierdzeniom ubezpieczonego organ zaliczył służbę wojskową od 28 października 1972 r. do 31 marca 1973 r. zgodnie z informacją w książeczce wojskowej oraz w świadectwie pracy z 12 lipca 1991 r. z tytułu zatrudnienia w (...) P., jak również wzięto pod uwagę oświadczenie wnioskodawcy z 17 lutego 2012 r. natomiast okres od 02 września 1969 r. do 15 lipca 1972 r. nie został uwzględniony z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. G., ur. (...), w dniu 21 lutego 2012 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 25 lat, 6 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 5 miesięcy i 19 dni pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego w B. od 02 września 1969 r. do 15 lipca 1972 r.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach (okoliczności niesporne, vide akta ubezpieczeniowe: wniosek – k. 105, karta przebiegu zatrudnienia – k. 179, decyzja – k. 181).

W okresie od 02 września 1969 r. do 15 lipca 1972 r. wnioskodawca był zatrudniony, w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego w B. (później B. Kombinat Budowlany (...)), początkowo od 02 września 1969 r. do 24 czerwca 1971 r. jako uczeń w zawodzie monter konstrukcji żelbetowych, następnie zaś od 25 czerwca 1971 r. do 15 lipca 1972 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera konstrukcji żelbetowych. Przedsiębiorstwo zajmowało się wznoszeniem bloków, ale również szkolnych hal gimnastycznych, pływalni, pawilonów. Brygada montażowa wnioskodawcy zajmowała się montażem słupów, podciągów. Były to prace na wysokościach.

Wnioskodawca w powyższym okresie zatrudnienia od 25 czerwca 1971 r. do 15 lipca 1972 r. wykonywał te same czynności, co będąc zatrudniony na stanowisku montera konstrukcji żelbetowych w (...) w G. w okresie od 21 lipca 1972 r. do 15 lipca 1991 r., który to okres pozwany organ uwzględnił jako okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych (dowód: akta osobowe w kopercie – k. 28 – umowa – k.10-15, podanie – k.17, umowa o wstępny staż – k. 18, świadectwo pracy – k.36, angaże – k.8,22 zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 03 września 2013 r. – zapis na płycie CD – k.32).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych oraz w aktach osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, i tworzącym zwarta i logiczną całość z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie wnioskodawcy E. G. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wnioskodawca swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE. Zatem, wnioskodawca, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od 02 września 1969 r. do 15 lipca 1972 r.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt osobowych, dokumentów z akt ubezpieczeniowych oraz z zeznań wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków przesłuchanych w sprawie oraz z zeznań wnioskodawcy.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd stwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych od dnia 25 czerwca 1971 r. do dnia 15 lipca 1972 r. Sąd przyjął datę 25 czerwca 1971 roku w oparciu

o umowę o wstępny staż z dnia 25 czerwca 1971 r. oraz angaże (k.22,8), z których wynika, iż wnioskodawca, początkowo od dnia 25 czerwca 1971 r. do dnia 24 grudnia 1971 r., a po upływie tego okresu na czas nieoznaczony został zaszeregowany na stanowisko monter konstrukcji żelbetowych. Sąd zważył przy tym, iż z dniem 02 września 1969 r. ubezpieczony został zatrudniony w celu nauki w specjalności monter konstrukcji żelbetowych. Brak więc dostatecznych podstaw do uznania, iż jako uczeń, do dnia podjęcia pracy już jako monter konstrukcji żelbetowych a więc do dnia 25 czerwca 1971 r., ubezpieczony wykonywał pracę na ww. stanowisku w pełnym wymiarze czasu pracy. Niewątpliwie nauka zawodu wiązała się z pewnym ograniczeniem jego czynności zawodowych, przynajmniej w początkowym jej okresie.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy wnioskodawcy w okresie od 25 czerwca 1971 r. do dnia 15 lipca 1972 r. wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych. W tym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę montera konstrukcji żelbetowych na wysokości, a więc wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia, w dziale V, pod poz. 5 cytowanego rozporządzenia tj. prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Uwzględnienie ww. okresu zatrudnienia wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym. W ocenie Sądu, wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach poczynając od daty złożenia wniosku mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

SSA w SO H. Witkowska-Zalewska